

HY Johdatus Matemaattiseen rahoitusteoriaan II, Harjoitukset 4 (11.04.2012)

1. Olkoon $(W_t : t \in [0, T])$ Brownin liike, eli $W_0(\omega) = 0$, lisäykset ovat P -riippumattomia ja stationaattisia joilla kun $0 \leq s \leq t$ $(W_t - W_s) \sim \mathcal{N}(0, t - s)$, ja P -melkein varmasti polut $t \rightarrow W_t(\omega)$ ovat jatkuvia.

Osoita:

- (a) $(-W_t : t \in [0, T])$ on Brownin liike.
- (b) $((W_{T-t} - W_T) : t \in [0, T])$ on Brownin liike.
- (c) Kun $a > 0$, $(\sqrt{a}W_{t/a} : t \in [0, T])$ on Brownin liike.
- (d) Olkoon $X_0 = 0$ ja $X_t = tW_{1/t}$.

Osoita että $\lim_{t \downarrow 0} X_t = 0$ ja $(X_t : t \geq 0)$ on Brownin liike.

2. Olkoon $(W_t : t \geq 0)$ Brownin liike. Osoita että $M_t = (W_t^2 - t)$ on martingaali Brownin liikkeen virittämässä filtraatiossa

$$\mathbb{F}^W = (\mathcal{F}_t^W : t \geq 0), \text{ jossa } \mathcal{F}_t^W = \sigma(W_s : 0 \leq s \leq t).$$

3. Olkoon $(X_t : t \in \mathbb{R}_+)$ jatkuva jolla on kvadrattinen variaatio $[X]_t = [X, X]_t$, ja $t \mapsto A_t \in C^1(\mathbb{R}_+, \mathbb{R})$.

Osoita että A on rajoitetusti heilähtelevä eli on kahden ei-vähenevien funktioiden erotus, ja siksi $[A, A] = 0$

4. Olkoon $Y_t = A_t + X_t$, jossa A_t on rajoitetusti heilähtelevä ja X_t :lla on kvadrattinen variaatio $[X, X]_t$. Muistetaan että $[Y, Y]_t = [X, X]_t$.

Muista Iton kaava:

$$\int_0^t F_x(X_s) dX_s = F(X_t) - F(X_0) - \frac{1}{2} \int_0^t F_{xx}(X_s) d[X, X]_s$$

Muistetaan myös että jos $Z_t = \int_0^t F_x(X_s) dX_s$,

$$[Z, Z]_t = [F(X, F(X))]_t = \int_0^t F_x(X_s)^2 d[X, X]_s$$

Laske poluttaiset Ito integraalit

- (a)

$$\int_0^t X_s^n dX_s, \quad n \in \mathbb{N}$$

(b)

$$\int_0^t \exp(\sigma X_s^n) dX_s, \quad n \in \mathbb{N}$$

(c)

$$\int_0^t \sin(\sigma X_s) dX_s,$$

(d)

$$\int_0^t \cos(\sigma X_s) dX_s,$$

(e)

$$\int_0^t Y_s^n dY_s$$

(f)

$$\int_0^t \exp(\sigma Y_s^n) dY_s$$

(g)

$$\int_0^t A_s^n dA_s$$

(h)

$$\int_0^t \exp(\sigma A_s^n) dA_s$$

(i)

$$\int_0^t \sin(\sigma A_s) dA_s,$$

(j)

$$\int_0^t \cos(\sigma A_s) dA_s,$$

(k)

$$\int_0^t Y_s^n dX_s$$

(l)

$$\int_0^t \exp(\sigma Y_s^n) dX_s$$

Laske myös yllä olevien Ito-integraalien kvadrattinen variaatio.